

אמנות הקיר בישראל

Wall Art in Israel

ניסן התשפ"ה • 5/2024 • 1192

במהלך שיפוץ המבנה נהרסו חלק מהציורים, והודות ליוזמתו של בן הקיבוץ מתי להט ניצלו חלקם. כיום לאחר השימור נתלו מחדש על הקיר שש דמויות. שימור היצירה נעשה על ידי המשמרות הילה מסינגר וקטי קנבסקי.

רוח הקיבוץ

את העבודה גדולת הממדים יצר ב-1959 האמן אריק קורן (1931-2017), חבר אשדות יעקב איחוד, בטכניקת הסגרפיטו - חריטה בטיח רטוב בכמה שכבות של צבע. ביצירה, המעטרת את חזית בית התרבות "בית קרפ" בקיבוץ, שילב האמן כמה ממאפייני החברה הקיבוצית. המשפחה הגרעינית היא היסוד הבולט ביותר ביצירה, ובבסיס היצירה רואים את הדייגים במלאכת הדיג, ביטוי מוחשי לערך העבודה. ביצירה אפשר להבחין במטפלת והילדים (החינוך המשותף) ובחברים הרוקדים לצלילי האקורדיון. שימור היצירה נעשה בידי אמני סטודיו תכלת.

סמדר ברק

חוקרת אמנות במרחב הציבורי

באמנות הקיר רוח החברה הישראלית ותרבותה מתבטאות בטכניקות שונות, כגון ציור, תבליט ופסיפס. המתבונן באלפי יצירות הקיר הפזורות במרחב הציבורי בארץ לומד רבות על הלך הרוח בחברתנו. שימורן של היצירות הללו חשוב ביותר בהיותו שימור התרבות לדורות הבאים. כל זאת נעשה בסקר אמנות הקיר בישראל במיזם משותף של יד יצחק בן-צבי, המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל ומשרד מורשת.

פסיפס מעון

העתק של הפסיפס שנתגלה בבית הכנסת בחורבת מעון שבנגב הצפון-מערבי. במרכז ניצבת על תלת-רגל מנורה העשויה עיגולים עיגולים. מימינה שופר קטן, משמאלה אתרוג אחד, ומצידה עוד שני שופרות. לצד המנורה ניצבים אריות הפונים אליה. האמנית נעמי הנריק (1920-2018) יצרה את הפסיפס בשנת 1958 לבקשתה של רחל ינאית, רעיית הנשיא יצחק בן-צבי, והוא נתלה במבואת בית הנשיא (כיום צריף יד יצחק בן-צבי). את מגוון האבנים שמהן הפסיפס מורכב, על שלל צבעיהן, ליקט רונלד (רון) הנריק, בעלה של האמנית, בנגב. שימור היצירה נעשה בידי המשמר יותם מרכוס מחברת אבן ואדמה.

חלוצים

את תשעת החלוצות והחלוצים יצרו האמנים הצעירים שרגא וייל, חבר העוגן (1918-2009), ושמואל כץ, חבר געתון (1926-2010) בטכניקת הפרסקו ב-1954. הפרסקו, שאורכו היה כ-15 מטר, צויר על קיר חדר האוכל החדש בקיבוץ עין המפרץ. הדמויות צוירו ברוח הריאליזם הסוציאליסטי: נשים וגברים מלאי עוז ויופי העוסקים בחקלאות - דיג, קטיף, מרעה - ובו-בזמן מגיעים בחליל ובתוף ורוקדים. בשנות השמונים

עיצוב בולים, מעטפה וחותמת

ראנת אבודרם דדון

Stamps, FDC & Cancellation Design:
Renat Abudraham Dadon

Wall Art in Israel

The spirit of Israeli society and its culture is expressed in wall art through various techniques, such as painting, relief, and mosaic. Observing the thousands of wall artworks scattered throughout public spaces across the country offers insight into the prevailing mood of our society. Preserving these artworks is of utmost importance, as it ensures the safeguarding of culture for future generations. The documentation and preservation work is being conducted through the Wall Art Survey in Israel, a joint initiative of Yad Yitzhak Ben-Zvi, the Council for the Preservation of Heritage Sites in Israel, and the Ministry of Heritage.

Maon Mosaic

A replica of the mosaic from the synagogue in the ruins of Maon in the northwestern Negev. At its center stands a menorah on a tripod, composed of concentric circles. To its right is a small shofar, to its left an etrog, and on either side, additional shofars. Lions facing the menorah stand beside it. The artist Naomi Henrik (1920–2018) created the mosaic in 1958 at the request of Rachel Yanait, wife of President Yitzhak Ben-Zvi. It was hung in the foyer of the President's House (today the Hut of Yad Yitzhak Ben-Zvi). The various stones of different colors used in the mosaic were collected in the Negev by Ronald (Ron) Henrik, the artist's husband.

The preservation of the work was carried out by conservator Yotam Marcus from the Even Va'adama Company.

Pioneers

The nine pioneer figures were created by the young artists Shraga Weil, a member of Kibbutz HaOgen (1918–2009), and Shmuel Katz, a member of Kibbutz Ga'aton (1926–2010), using the fresco technique in 1954. The fresco, approximately 15 meters long, was painted on the wall of the new dining hall at Kibbutz Ein HaMifratz. The figures were painted in the spirit of socialist realism: strong and beautiful women and men engaged in agriculture-fishing, harvesting, herding-while at the same time playing the flute and drum and dancing. In the 1980s, during renovations of the building, parts of the paintings were destroyed, but thanks

חומת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

to the initiative of kibbutz member Mati Lehat, some were saved. Today, after preservation, six figures have been reinstalled on the wall.

The preservation of the work was carried out by conservators Hila Messinger and Ketzi Kanevsky.

The Spirit of the Kibbutz

This large-scale work was created in 1959 by the artist Arik Koren (1931–2017), a member of Kibbutz Ashdot Yaakov Ihud, using the sgraffito technique-scratching into wet plaster in several layers of color. In the artwork, which decorates the façade of the "Beit Karp" cultural center at the kibbutz, the artist incorporated several elements characteristic of kibbutz society. The nuclear family is the most prominent motif, and at the base of the work fishermen are depicted engaged in fishing, a tangible expression of the value of labor. The artwork also shows a caregiver and children (reflecting the communal education system) and members dancing to the sound of an accordion. The preservation of the work was carried out by the artists of the Tchelet Studio.

Smadar Barak

Researcher of public space art

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שד' הרכס 21, מודיעין 7178390
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
Sderot HaReches 21, Modi'in 7178390
www.israelpost.co.il • e-mail: philserv@postil.com

הנפקה:	מאי 2025	Issue:
מידת הבולים (מ"מ):	ג 30 / ר 40	Stamps Size (mm):
לוח:	1296-1298	Plate:
בולים בגיליון:	8	Stamps per Sheet:
שבליים בגיליון:	4	Tabs per Sheet:
שיטת הדפסה:	אופסט	Method of printing: Offset
סימון אבטחה:	מיקרוטקסט	Security mark: Microtext
דפוס:	Cartor Security Printing, France	Printer: